SURINAAMSCHE COURANT.

(No. 14.) DONDERDAG DEN 18den SEPTEMBER. (Ao. 1828.)

SURINAME.

Bij resolutie van heden No. 175 van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen; is de Heer R. H. ESSER op deszelfs verzoek eervol ontslagen als gezworen Landmeter en Rooimeester dezer Kolonie. En wordt zulks bij deze ter kennisse gebragt van een ieder die daarbij belang heeft.

Paramaribo den 16e. September 1828.

De Algemeene Secretaris,
R. van REES Az.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

ROTTERDAM *den* 16 *Junij.* Brieven uit Philadelphia alhier aangebragt behelzen, dat de Brik *Columbia* aldaar van Laguaijra was aangekomen en die plaats den 23 maart had verlaten. Weinige dagen voor de *Columbia* onder zeil ging had de regering te Porto-Cabello haar besluit bekend gemaakt om zich niet te laten gelegen liggen aan de maatregelen, welke het Congres, thans te Ocana vergaderd, zou bevelen en had zij haren wensch geuit, dat *Bolivar* zich zelf tot dictator zou doen kroonen. Dit besluit was met vreugde door de inwoners ontvangen en met een salvo uit het geschut der batterijen begroet. Men verwachtte te Porto-Cabello elk oogenblik de tijding, dat Caraccas en Laguaijra even eens zouden handelen. Ook de militairen maakten overal petitien gereed om den Bevrijder te dringen het dic-...rschap van Columbia op zich te ne-... *Bolivar* werd binnen weinige dagen ... Caraccas verwacht.

— De nationale schuld der Vereenigde ...aten van Noord-Amerika bedraagt thans ...llars 13,296,547 drie per cents; dollars 5,999,064 vier en 1 half per cents; dollars 12,792,000 vijf per cents, en dollars 26,831,229 zes per cents. Met den 1sten der aanstaande maand worden 5 millioen dollars van de 6 per cent rentende schuld afgelost.

— Ons gouvernement heeft, zoo als bekend is, het voornemen opgevat om eenige ingenieurs naar de landengte van Panama te zenden, ten einde te onderzoeken, welke bezwaren het doorgraven dier landengte en het vereenigen van de Atlantische en Stille Zeeën in den weg staan. De president *Bolivar* schijnt op hetzelfde denkbeeld gekomen te zijn en onze ingenieurs hebben kans er twee ambtsbroeders, eenen Engelschman en eenen Zweed, met de noodige helpers aan te treffen, welke hij derwaarts doet vertrekken om den staat van het terrein op te nemen. Een dagblad van New-Ijork zegt, dat zij de landengte in oogenschouw moet nemen van de boorden van Guatimala en van de kust en het land van daar af tot aan den mond van de rivier St. Juan de Chirambera, welke zich in de Stille Zee ontlast en bevaarbaar is, tot nabij de rivier Atrato, welke in de baai van Darien valt. Eene maatschappij uit de Noord-Amerikaansche Staten is thans ook nog bezig met het plan om over die landengte een staatweg aan te leggen.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN *den* 11 *Junij.* In de zittingen van het Huis der Lords van eergisteren en gisteren is de zaak der roomsch-katholijken in Ierland, naar aanleiding van de boodschap in mei uit het Huis der Gemeenten ontvangen, behandeld. Bij de beraadslagingen heeft al die ernst en waardigheid geheerscht, welk de zaak verdiende en wetgevers zich zelve en der natie altijd schuldig zijn; men heeft in het algemeen zelfs bij hen, die als de hevigste tegenstanders van eene afwijking der bestaande orde van zaken bekend staan, eene zekere gematigdheid opgemerkt, waaruit sommigen hoop scheppen voor een toekomstig vergelijk. Na dat het Huis den eersten dag van des namiddags half vijf tot des nachts na één ure en den tweeden van des namiddags half vijf tot des nachts na twee ure over de zaak gehandeld had is de motie, om stappen tot de emancipatie te doen, met 181 tegen 137 stemmen verworpen. De laatst voorgaande keer, dat deze zaak tot eene opzettelijke behandeling en hoofdelijke stemming aanleiding had gegeven (mei 1825), hadden er 130 pairs vóór en 178 tegen gestemd. Voor het overige is het ondoenlijk van zulke uitgebreide debatten in weinige regels eenig uittreksel te geven, dat aan het oogmerk voldoen zou, en dit is ook minder noodig omtrent eene zaak, die sedert 25 jaren van tijd tot tijd ter baan gebragt wordt en waaromtrent de gronden vóór en tegen als bekend mogen verondersteld worden. Nieuws is er ook nu niet bijgebragt. Echter verdient eene toezegging van den bisschop van Llandaff de opmerkzaamheid. Die geestelijke namelijk heeft beloofd, dat binnen kort, misschien reeds in de volgende zitting van het Parlement, iets ter verbroedering zou worden voorgesteld, waarvan hij goede verwachting koesterde en dat nog nimmer te voren onder de aandacht der Lords gebragt was. De hertog van *Gloucester*, 's Konings bloedverwant, die te voren nooit voor zijn gevoelen omtrent de emancipatie was uitgekomen, heeft zich er nu voor verklaard.

In de zitting van het Huis der Gemeenten van eergisteren heeft de heer *Davinport* den heer *Peel* gevraagd, waarom toch de engelsche troepen uit Portugal waren getrokken geworden en het fort St. Juliaan verlaten hadden juist toen zij daar het meest zouden geweest zijn? of men wel eenigen stap genomen had om zich de gelden, die Portugal aan Engeland schuldig was en die hij gehoord had dat wel 500,000 pond sterling bedroegen, vooraf te doen terug geven? in welke betrekkingen Engeland thans tot Portugal stond? en er toch was van de aanmoediging, welke zeker officier van rang in Zijner Majesteits dienst (lord *Beresfort*) aan de koningin-weduwe van Portugal gezegd werd gegeven te hebben, om in haren strijd tegen alles, wat de constitutie van don *Pedro* betrof, te volharden? De heer *Peel* heeft hierop geantwoord, dat de troepen alleen gezonden waren om de Portugezen tegen eenen aanval van buiten bij te staan, maar niet om zich met den inwendigen regeringsvorm te bemoeijen; dat zij dus ook order tot den aftogt hadden bekomen, zoodra het gevaar voor dien aanval van buiten opgehouden had te bestaan; dat hij het niet edelmoedig zou keuren, Portugal juist in die oogenblikken om afbetaling te manen; dat de schuld ook slechts omtrent 160,000 pond sterling bedroeg en dat hij Engeland door zijn voorbeeld het bezet houden van vreemde vestingen op grond van schuldvordering niet wilde doen bekrachtigen; dat de betrekkingen des engelschen afgezants te Lissabon waren opgehouden en dat deze de eenigste persoon was, waardoor Zijner Majesteits gouvernement met dat van Portugal in verband stond; dat hij dan ook niets hoegenaamd wist van de brieven en boodschappen, welke de bedoelde engelsche officier aan de Koningin-moeder zou hebben te bestellen gehad. Hij heeft ook uitdrukkelijk verklaard, daarvan den vermeenden inhoud ten sterkste af te keuren.

In de zitting van gisteren is het voornaamste, dat verhandeld werd, eene motie van den heer *Hume* geweest, om de pensioenlijst te doen nazien, met plan om die te verkleinen. Hij is echter slechts door 12 stemmen bijgestaan, terwijl 85 zich tegen hem verklaarden.

— Sir *George Cockburn*, dezelfde die *Napoleon* naar St. Helena gebragt heeft, is te Plijmouth in plaats van den overleden generaal *Congrave* tot lid van het parlement benoemd.

— De voornaamste Portugezen, die zich voor don *Miguel* uit de voeten gemaakt hadden, hebben eene stoomboot afgehuurd, om morgen mede naar Oporto te vertrekken. De graven *de Villa Flor*, *Sampayo* en *Taipa* en de generaals *Saldanha*, *Candido Xavier* en sir *T. Stubus* bevinden zich onder dit getal. Ook de markies *de Palmella* zal hen vergezellen en zijne tegenwoordigheid in Portugal kan niet anders dan van de beste gevolgen zijn. Het half ministerieel dagblad zegt bij gelegenheid, dat het dit berigt, dat de crissis in dat land naar alle waarschijnlijkheid door gestaan zal zijn vóór die portugesche grooten er aankomen, want dat don *Miguel* zich niet heeft durven stellen aan het hoofd van die weinige troepen, welke zijne zijde hadden blijven houden, en zich bepaald had bij den zwakken maatregel om de stads politiebeambten te Lissabon te laten patrouilleren.

FRANKRIJK.

PARIJS *den* 6*den Junij.* De transportschepen, die het gouvernement heeft aangenomen, moeten voor 1 Junij te Toulon zijn, omdat de expeditie gaat vertrekken; men weet echter niet stellig waarheen. Het 8ste regement van linie, dat te Marseille in garnizoen lag, moest den 30 Mei van daar naar Toulon op marsch gaan. Er liep een gerucht, dat er in het departement du Var een kamp van vijftig duizend man zou bijeen komen.

— Het dagblad der congregatie zegt, dat de proclamatie der tegenstanders van don *Miguel* slechts door 13 officieren, waarvan de hoogste in rang kolonel is, geteekend zijnde, weinig om het lijf heeft; dat de inwoners van Oporto geen deel aan den opstand nemen; dat de generaal-gouverneur van die stad haar met een regement voetvolk (het 12de) en twee regementen ruiterij heeft verlaten; dat de generaal *Texeira* zich met troepen bij hem gevoegd heeft. Het stemt verder wel toe, dat don *Miguel's* toestand netelig is, maar zegt, dat het gevaar van geen langen duur zal wezen. Van dit alles verdient alleen het berigt geloof, dat de toestand van don *Miguel* netelig is.

— Men vindt in de nieuwspapieren van Bordeaux, dat een eskader van 10 of 12 engelsche oorlogschepen van den eersten rang voor kaap St. Vincent kruist.

— Men zegt, dat er te Turin een aanvallend en verdedigend verbond gesloten is tusschen dat hof en den keizer van Oostenrijk; dat ten gevolge daarvan de sterkten van Alexandrie en Bramond in Savoije oostenrijksche bezitting zullen innemen. Dit verbond scheen den russischen ambassadeur zeer weinig te bevallen en de fransche ambassadeur *Latour Dupin* zou door ons hof teruggeroepen zijn, om dat hij niet gezorgd had van het sluiten van dit verbond vooraf kennis te bekomen.

(*Rotterd. Courant.*)

Mengelwerk.

Gedachten bij de lezing van een Extract uit the Watchman, *geplaatst in het 7de nommer van den Surin. Donderd. en Zondagsche Courant.* (*)

De *Turken*, de natuurlijke grenzen overschrijdende tusschen *Asië* en *Europa* geplaatst, overmeesterden voornamelijk onder AMURATH II. uitgebreide landstreken in het zuid-oostelijk gedeelte van *Europa*. In 1453 deed MAHOMET II. opvolger van AMURATH de trotsche en merkwaardige stad vallen, die onder de namen van *Byzantium*, *Konstantinopel* en *Stamboul* de verschillendste herinneringen wekt. Zijne veroveringen vervolgende, verhief MAHOMET in twee wereld-deelen het Turksche Rijk tot eenen hoogen trap van luister, en had er geen SKANDERBEG bestaan, had *Huniades* niet bij *Belgrado* [dat toenmalige bolwerk der Christenheid], MAHOMETS zegevierende wapenen gestuit, wie weet hoe verre de Koran zich had doen eerbiedigen? Wie weet hoe vele eeuwen de beschaving en verlichting van *Europa* ware achteruit gezet! Wel is waar behaalden de *Turken* onder SOLIMAN II. nog luisterrijke overwinningen; wel is waar speelden zij langen tijd eene hoofdrol in de belangen van het oostelijk *Europa* maar het uitzigt op wereld-heerschappij was verdwenen en de laatste groote poging ter uitbreiding van hun rijk, het beleg van *Weenen* in 1683 kwam hun door SOBIESKY's dapperheid duur te staan. — *Hella's* zoonen echter bleven slaven eens volks, dat de natiën onder zijnen ijzeren scepter staande op de onwaardigste wijze verdrukt; dat met de deugden der *Tartaarsche* Nomaden ook hunne woeste ondeugden, hunne wreedheid en eene wellust paart door hunne godsdienst geoorloofd en aan welke de *Grieksche* vrouwen maar al te dikwijls in Serails worden opgeofferd. Na bijna vier eeuwen in eene vadzige rust doorgebragt te hebben, ontwaken eindelijk de afstammelingen van MILTIADES, LEONIDAS, EPAMIONDAS en honderd andere helden en wijzen, wier doorluchtige namen nog met eerbiedige bewondering worden uitgesproken en door Clio met gouden letteren in hare geschiedrollen zijn opgeteekend. De ongehoorde gruwelen van bloedzuigende Pacha's voor welken noch hunne persoonen, noch hun godsdienst, noch hunne dierbaarste betrekkingen en bezittingen heilig waren, de verachting en slaafsche vernedering waaraan zij onderworpen zijn, deen hen moedig besluiten om den standaard des opstands te planten, en reeds hunne eerste daden beantwoorden aan de schitterende voorbeelden hunner voorouderen. En, welk billijk menschenvriend zal hunnen opstand onwettig noemen! Geeft eene langdurige verovering een duurzaam regt, en mag een volk, dat eenmaal voor de oorlogskans moest bukken, niet weder, het zij dan ook spade, de afschudding van het gehate juk beproeven? Indien de overwinning NAPOLEON's banieren was blijven vergezellen; indien zijne denastie eeuwen had blijven bestaan, was dan toch niet immer het regt der *Nederlanders* om een vrij volk uittemaken, hetzelfde gebleven, en zoude men het nakroost niet met geestdrift toejuichen, dat zich aan vreemden dwang onttrok? — Voeg hierbij de groote scheidsmuur, welke de godsdienst tusschen eene naauwe vereeniging van *Turk* en *Griek* heeft gesteld, en meer en meer zullen deze overwegingen bevestigen, dat de zaak der *Grieken* heilig is en zij met volkomen regt de wapens voor haardsteden en altaren hebben aangegord.

Doch, wat behoeven wij verder hierop aan te dringen! Zoo vele aanzienlijke verlichte en deugdzame mannen, die in ons vaderland en andere oorden van *Europa* zich vereenigd hebben ter krachtdadige bevordering van *Griekenlands* vrijheid, getuigen genoegzaam dat alleen *obscuranten* en domperridders, voorstanders van *mysticisme* en *despotisme*, hunne nationale verheffing met den naam van oproer kunnen bestempelen. Het zij voldoende eenen HOOGENDORP, dien voorganger eener gezegende omwenteling, eenen professor KRUG, en eenen BENJAMIN CONSTANT onder de vrienden der *Hellenen* te noemen!

Wel dan Rusland! dat zich eindelijk de zaak zijner onderdrukte geloofsgenooten heeft aangetrokken en na vergeefsche onderhandelingen tegen zijnen erfvijand in het strijdperk is verschenen! Nu toch vleijen wij ons door eenen beslissende slag weldra een gelukkig einde te zien aan eenen worstelstrijd, die reeds zeven bloedige jaren met afwisselende kans wordt gevoerd en gruwelen zag bedrijven waarbij de menschheid terug beeft. De kannibaalsche wreedheid waarmede de *Muzelmannen* duizende onschuldige slagtoffers zonder aanzien van kunne of jaren doodmartelen en de regtvaardige wedervergelding der *Grieken* zich in het bloed hunner dwingelanden badende, zullen ophouden bij de blootе lezing ons menschelijk gevoel te kwetsen. De bakermat der beschaving zal vrij zijn en de kassieke grond, waaraan zulke grootsche herinneringen verbonden zijn, zal welligt ten tweedenmale de zetel van kunsten en wetenschappen worden; hare inwoners zullen onder het genot eener regtmatige vrijheid die ondeugden vaarwel zeggen, welke eene voorbeelelooze onderdrukking heeft doen geboren worden; eene verlichte zedelijkheid zal bij hen plaats grijpen en de herinnering verbannen aan de bloedige godsdienst- en burgertwisten van het middentijdvak hunner geschiedenis, aan de misdaden door PHOKAS en latere keizers bedreven, en aan hun diep nationaal verval, waarvoor zij zoo lang en streng geboet hebben.

[*Het vervolg en slot in een volgend No.*]

(*) Deze *Gedachten*, ons door eenen onzer Lezers op Plantaadje toegezonden zijnde, heeft zulks aanleiding tot de late plaatsing gegeven.

Red.

Aan den Heer Redacteur van de Zondagsche en Donderdagsche Courant.

Dat laster bij elk weldenkend mensch verfoeit wordt zal wel geen betoog behoeven, maar dat lieden die voorgeeven aan personen onbekend te zijn, het durven wagen, handelingen te beoordeelen zonder vooraf te onderzoeken in hoeverre het regt aan weerskanten gelegen is, zijn zaken die alleen aan onkunde moeten worden toegeschreven, en indien den man vatbaar is zulks te begrijpen zal hij het voorschreven bewaarheid vinden.

Het zoude niet moeijelijk vallen, om in eene even zoo langdradige steil te antwoorden, als P. REGT DOOR ZEE zijne ongegronde aanmerkingen in uwe Kourant van Zondag den 14 dezer heeft geuit, doch daar de man hij zij wie hij is, zulks niet waardig kan geacht worden, zal ik kortheidshalve het geëerd publick, zoo wel de belanghebbenden, als dezulken die zich de door E. gedanen daadzaak niet behoeven aan te trekken renvoijeren naar de annonce in de openbare Nieuws Papieren, door den Gouvernements Secretaris in de maand Junij anno passato gedaan, en waaraan door elk planter of Ingezeten die eenige prijs op goede en geregelde Administratie stelde, is voldaan geworden, en daar de ondervinding volledig heeft bewezen dat, welke minnelijke maatregelen men ook aan de hand neme, om langs dien weg voldoening zijner vorderingen te bekomen, bij het grootste gedeelte der Ingezetenen alhier (om welke redenen mij onbekend) de voorkeur aan gestrenge maatregelen wordt gegeven, en men het alzoo niet ten kwade kan duiden, dat de genen die niet hooren willen, voelen moeten.

Ik wil volmondig bekennen dat de aanmerking van P. REGT DOOR ZEE vervat in zijn schriftuur van ongegronde aanmerkingen, (namelijk dat in geval elke crediteur zijnen debiteur door middel van de Couranten aan het publiek wilde bekend maken) niet aangenaam zoude voorkomen, maar als onbekende alhier, zij het hem bij deze kennelijk gemaakt, dat bijna elk koopman, ambachtsman, of welk middel van bestaan hij ook uitoeffend, door transactien, den een aan den ander verschuldigd en verbonden is, en men dus meer dan eens in zoodanig geval, de namen over en weder zoude vinden, en dus enkel eene strekking zoude hebben, om elkander casuquo te benadelen en een onvermijdelijk mis crediet ten gevolge zoude hebben.

Mijn Heer de Redacteur gelieve het vorenstaande te plaatsen, ten einde zijne toegenegen lezer daarmede te verpligten.

Paramaribo, den 17den September 1828.

EENE ZESTIENJARIGE INWONER ALHIER.

PARAMARIBO, den 12 September 1828.

Aan den Heer Redacteur van de Zondag- en- Donderdagsche Courant.

MIJN HEER!

Gezien hebbende in uwe Courant van den 11 dezer zekere Missive aan UEd. geschreeven, en de daaronder gestelde letters V. D. B., *Phijsiologisch Geneesheer*, acht ik het nodig door deeze ter kennisse van het publiek te brengen: Dat ik de schrijver van die Missive, zo als men uit de letters zoude kunnen opmaken, *niet ben* noch ook den inzender.

De plaatsing verzoekende, noem ik mij

MIJN HEER

Uw: D: W: Dienaar,

ERNEST HOFFMAN.

LOGOGRIJPHEN.

I.

Het geheel is een bekende naam in de geschiedenis uit 14 letteren bestaande:

9, 4, 11, 10, 13. Verdikte lucht:
2, 12, 3, 10, 8. Nuttige stof uit het dierenrijk;
11, 1, 4, 14, 12, 8. Spijs voor dieren;
7, 11, 1, 5, 3. Inleiding van den nacht;
6, 7, 8, 4, 9, 14. Doopnaam;
2, 1, 8, 3. } Waardigheden door de ge-
6, 7, 8, 1, 5. } boorte gegeven;
8, 1, 4, 3, 12. Schrik voor kinderen;
11, 7, 3, 10, 8. Waardigheid door de natuur verleend;
11, 1, 5, 14, 4, 13. Groot dichter;
13, 1, 12, 11, 4, 5. Scheepsterm.

II.

Een land uit 10 letteren bestaande:

8, 6, 5, 2, 7. Gedeelte van een huis;
7, 6, 5. Een viervoetig dier;
5, 6, 9. Een Insekt;
2, 9, 5. Rivier;
1, 6, 7, 5. Deel van het ligchaam;
6, 7, 8. Beroemd vaartuig;
5, 9, 2, 14. Drank.
8, 6, 7, 10. Nuttig werktuig;
3, 2, 8. Deel van het ligchaam;
2, 4, 10, 1. Gevleugeld dier.

ANTWOORD OP DE CHARADE IN DE COURANT VAN DEN 14 SEPTEMBER II.

Als men zich zomers wendt, tot Neêrlandsch groene dreven,
Ziet men de *Koe* al grazend in het veld,
Men wil dan gaarn het kind voor *Koek* een penning geven.
Dat speeld en door geen zorg nog wordt gekweld.
Daar treft ook vaak 't geluid des *Koekoeks*, onze ooren;
Gelijk een trotsche die, 't meest van zich zelf doet hooren.

* * *

Die Vogel is dan het woord (zoo ik mij niet vergis)
En 't welk d'ontwikkeling van uw *Charade* is.

MIJN HEER DE REDACTEUR!

Zoo door bovenstaand versje het doel is getroffen; neem ik de vrijheid op mijne beurt UEd. te verzoeken voor het volgende wel een plaatsje te willen inruimen.

RAADZEL.

'k Ben levenloos, nogthans doe ik den sterv'ling leven;
Alom bemind, heeft toch geen liefde vat op mij.
Den wijze ook den dwaas, kan ik genoegen geven,
'k Vervoer den mensch, en zelf ben 'k voor verleiding vr

C. C. G.

ADVERTISSEMENTEN.

Gedrukt te PARAMARIBO ter Drukkerij van J. J. ENGELBRECHT.